

## 4 VÝVOJ A NÁLEŽITOSTI KVALITNÍHO TESTU

Tato kapitola představuje konkrétní nároky na tvorbu kvalitního testu od ujasnění jeho konceptuálního rámce až po způsoby prezentace výsledků testování včetně atraktivního tématu stanovování přidané hodnoty. V kapitole je hojně využíváno příkladů z projektu NIQES, mezinárodních výzkumů i státní maturity. Na příkladech jsou demonstrovány typy testových úloh, jejich posuzování na základě určitých statistických parametrů, je ukázáno, jak konkrétně nahlížet na validitu a reliabilitu testů, diskutovány jsou přednosti a limity testování v tištěné a elektronické formě. Kapitola poukazuje na to, že příprava kvalitního testu od ujasnění jeho záměru až po sdělení výsledků žákům, rodičům a učitelům je vysoce náročný proces vyžadující specifické odborné znalosti a zkušenosti. Těmto nárokům nemůže dostat běžný učitel v běžné škole, nároky jsou splnitelné jen v rámci organizací, které se na tvorbu testů zaměřují. Učitelé ale vždy mohou být v roli tvůrců úloh a vždy jsou uživateli výsledků. Proto obeznámení se zákulisím tvorby testů a nahlížením na jejich kvalitu může pro ně být též užitečné. Žádoucí je, aby učitelé kladli vysoké nároky na externí subjekty, které jim testování nabízejí.

### 4.1 Stanovení ověřovaných cílů – cíle evaluace (konceptuální rámec, specifikační tabulka), volba vhodného testu ve shodě s cíli

V podkapitole 3.4 byly popsány ověřovací a rozlišovací testy. Je potřeba zdůraznit, že test se liší od náhodné skladby úloh tím, že má nějakou vnitřní logiku, o kterou se může opřít interpretace výsledků. Kvalita testu není zaručena pouze tím, že se skládá z kvalitních úloh. To je pouze podmínka nutná, ale nikoliv postačující. Pro kvalitu testu je zásadní, aby byl složen z kvalitních úloh podle určité skladby odpovídající cíli testu (procentuální zastoupení úloh podle několika úhlů pohledu, v určitém vhodném pořadí či uspořádání do bloků). Kvalitě úloh jsou věnovány podkapitoly 4.2, 4.4 a 4.5, kvalitě testu jako celku pak podkapitola 4.6.

Aby bylo možno kvalitu testu posuzovat, je potřeba nejprve definovat záměr, cíl testu. Vůči němu pak je kvalita testu posuzována.

Cíl testu bývá definován na několika úrovních a musí vycházet z cíle projektu testování:

1. Název testu
2. Konceptuální rámec
3. Specifikační tabulka
4. Specifikace úrovně výsledků

Z prvních tří úrovní vychází konstrukce vlastního testu, jak naznačuje schéma 4.1.